

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЩЕЙ ЭКОЛОГИИ И МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ
БИОЛОГИИ**

Аннотация к дипломной работе
**ИССЛЕДОВАНИЕ ЭНТОМОФАУНЫ ЖЕСТКОКРЫЛЫХ И
ПОЛУЖЕСТКОКРЫЛЫХ ОСОБО ОХРАНЯЕМЫХ ПРИРОДНЫХ
ТЕРРИТОРИЙ БЕЛАРУСИ НА ПРИМЕРЕ ЗАКАЗНИКА «ОСВЕЙСКИЙ»**

Савлук Виктории Андреевны
Научный руководитель Нестерова О.Л.

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 51 с., 20 рис., 4 табл., 37 источников.

Тема: ИССЛЕДОВАНИЕ ЭНТОМОФАУНЫ ЖЕСТКОКРЫЛЫХ И ПОЛУЖЕСТКОКРЫЛЫХ ОСОБО ОХРАНЯЕМЫХ ПРИРОДНЫХ ТЕРРИТОРИЙ БЕЛАРУСИ НА ПРИМЕРЕ ЗАКАЗНИКА «ОСВЕЙСКИЙ»

Объект исследования: энтомофауна заказника «Освейский»

Цель: исследование энтомофауны жесткокрылых и полужесткокрылых на особо охраняемой природной территории заказника «Освейский».

Методы исследования: ручной сбор, ловушки Барбера, энтомологический сачок.

Ключевые слова: энтомофауна, *Coleoptera*, *Hemiptera*, биотоп.

В результате исследования 2022-2024 гг. была изучена и описана энтомофауна жесткокрылых и полужесткокрылых заказника республиканского значения «Овсейский», который находится в Верхнедвинском районе, Витебской области. Заказник имеет действующий статус с 2000 г., в 2002 г. заказник «Освейский» получил статус водно-болотное угодье международного значения – Рамсарская территория, а ещё раньше с 1998г. стал ключевой орнитологической территорией.

Исследования проводились на шести биотопах заказника. Собранный материал жесткокрылых и полужесткокрылых заказника «Освейский» включает 429 экземпляра, 48 видов из 39 родов и 17 семейств. Несколько из видов – *Carabus coriaceus* и *Oryctes nasicornis*, являются редкими видами, а вид *Carabus coriaceus* занесён в Красную книгу Республики Беларусь. Собранный материал проанализирован по экологическим группам, трофической специализации, а биотопической приуроченности.

Доминирующими по численности собранного материала являются биотопы: лесной массив – березняк разнотравный, лесной массив – ельник мертвopoкpoвный, лесной массив – oльшaник лещино-снyтиевый. Биотопы с наименьшей численностью собранного материала: луг сухой, болото низинное, луг влажный на берегу оз. «Освейское». По трофической специализации большим количеством видов характеризуются фитофаги, наименьшее количество составляют копрофаги. По экологическому распределению доминируют фитобионты древесного яруса, самое малое количество экземпляров гидробионты, найденные на травянистом покрове одного из биотопов.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 51 с., 20 мал., 4 табл., 37 крыніц.

Тэма: Даследаванне энтамафауны цвёрдакрылых і паўцвёрдакрылых асоба ахованых прыродных тэрыторый Беларусі на прыклады заказніка «Асвейскі».

Аб'ект даследавання: энтомофауна заказніка «Асвейскі».

Мэта: Даследаванне энтамафауны цвёрдакрылых і паўцвёрдакрылых асоба ахованых прыродных тэрыторый Беларусі на прыклады заказніка «Асвейскі».

Метады даследавання: ручной збор, касьба энтамалагічным сачком, пасткі Барбера.

Ключавыя словы: энтамафауна, *Coleoptera*, *Hemiptera*, біятоп.

У выніку даследавання 2022-2024 гг. была вывучана і апісана энтамафаўна цвёрдакрылых і паўцвёрдакрылых заказніка рэспубліканскага значэння «Асвейскі», які знаходзіцца ў Верхнядзвінскім раёне, Віцебскай вобласці. Заказнік мае дзейны статус з 2000 г., у 2002 г. заказнік «Асвейскі» атрымаў статус водна-балотнае ўгоддзе міжнароднага значэння – Рамсарская тэрыторыя, а яшчэ раней з 1998г. стаў ключавой арніталагічнай тэрыторыяй.

Даследаванні праводзіліся на шасці біятопах заказніка. Сабраны матэрыял цвёрдакрылых і паўцвёрдакрылых заказніка "Асвейскі" ўключае 429 экзэмпляра, 48 відаў з 39 родаў і 17 сямействаў. Некалькі з відаў – *Carabus coriaceus* і *Oryctes nasicornis*, з'яўляюцца рэдкімі відамі, а від *Carabus coriaceus* занесены ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь. Сабраны матэрыял прааналізаваны па экалагічных групах, трафічнай спецыялізацыі, а біятопічнай прымеркаванасці.

Дамінуючымі па колькасці сабранага матэрыялу з'яўляюцца біятопы: лясны масіў – бярэзнік рознатраўны, лясны масіў – ельнік мёртвапокрыўны, лясны масіў – алешнік лешчына-снасціевы. Біятопы з найменшай колькасцю сабранага матэрыялу: луг сухі, балота нізіннае, луг вільготны на беразе воз. «Асвейскае». Па трафічнай спецыялізацыі вялікай колькасцю відаў характарызуюцца фітафагі, найменшую колькасць складаюць копрафагі. Па экалагічным размеркаванні дамінуюць фітабіёнты драўнянага яруса, самая малая колькасць асобнікаў гідрабіёнты, знойдзеныя на травяністым покрыве аднаго з бітопаў.

ABSTRACT

Diploma work 51 p., 20 fig., 4 tables, 37 sources.

RESEARCH OF THE ENTOMOFAUNA OF COLEOPTERA AND HEMIPTERA IN SPECIALLY PROTECTED NATURAL AREAS OF BELARUS ON THE EXAMPLE OF THE "OSVEYSKY" RESERVE

Object of study: entomofauna of the Osveisky reserve

Goal: study of the entomofauna of Coleoptera and Hemiptera in the specially protected natural area of the Osveisky nature reserve.

Research methods: hand collection, Barber traps, entomological net.

Keywords: entomofauna, Coleoptera, Hemiptera, biotope.

As a result of the study 2022-2024. The entomofauna of coleoptera and hemiptera of the national reserve "Osveysky", which is located in the Verkhnedvinsky district, Vitebsk region, was studied and described. The reserve has had an active status since 2000, in 2002 the Osveisky reserve received the status of a wetland of international importance - a Ramsar territory, and even earlier since 1998. has become a key ornithological area.

Research was carried out in six biotopes of the reserve. The collected material of Coleoptera and Hemiptera of the Osveisky Nature Reserve includes 429 specimens, 48 species from 39 genera and 17 families. Several of the species, *Carabus coriaceus* and *Oryctes nasicornis*, are rare species, and the species *Carabus coriaceus* is listed in the Red Book of the Republic of Belarus. The collected material was analyzed by ecological groups, trophic specialization, and biotopic location.

The dominant biotopes in terms of the number of collected material are: forest - mixed-grass birch forest, forest - dead-spruce forest, forest - hazel-snowy alder. Biotopes with the smallest amount of collected material: dry meadow, lowland swamp, wet meadow on the shore of the lake. "Osveiskoe". According to trophic specialization, a large number of species are characterized by phytophages, the smallest number are coprophages. In terms of ecological distribution, phytobionts of the tree layer dominate; the smallest number of specimens are hydrobionts found on the grass cover of one of the bitops.